

Waarnemingen januari-maart 2019

Ellen de Bruin

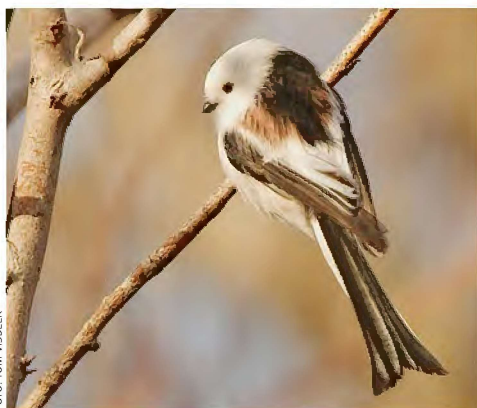

FOTO: TOM VISBECK

Witkopstaartmees, Haven Ballast, 1 januari 2019

De winter is zacht, zonnig en droog. Begin februari ligt er eventjes sneeuw, maar eind februari kent zelfs een bijna zomerse week met ongekende temperaturen tot 20 graden Celsius. Maart is iets natter, en dat is maar goed ook want het land is toch wel erg droog.

Een aantal zeldzaamheden van het vorige kwartaal bleef lekker hangen voor de jaarlijsters: Kleine Burgemeester, Kleine Bonte Specht, Witkopstaartmees en Bruine Boszanger. Voor de rest was het sprokkelen; heel spannend was het niet deze periode.

Zorg dat je je waarnemingen van het 2e kwartaal van 2019 tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Vermeld bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie, zoals aantal, geslacht, klee, gedrag en telmethode. En voeg aan (regionale) zeldzaamheden het liefst een bewijsplaatje of een geluidsfragment toe.

WATERVOGELS

De grootste groepen overvliegende **Kleine Rietganzen** zijn ca. 100 over de Poppendamergouw op 11/2 (WvdS) en 205 over stadsdeel Westerpark (GvD). Op 11/1 worden 2 foeragerende **Rotganzen** gezien aan de Durgerdamergouw (NA), op 13/1 aan de Bloemendalergouw (Frank Schuring) en op 3/2 wordt driemaal een Rotgans (dezelfde?) gezien, resp. zwemmend op het IJmeer thv het Barnegat, één overvliegend iets zuidelijker "in lange sliert Brandganzen, die sowieso erg onrustig waren vandaag" en één roepend ten noorden van het Kinselmeer (EdB, RivD).

De laatste **Wilde Zwaan** van deze winter wordt gezien in de Aetsveldsche Polder op 5/3, hier max. 4 vogels (RuB). De meeste **Kleine Zwanen** worden gemeld vanuit deze zelfde polder. Het hoogste aantal is 21 adulte en 5 juveniele vogels overvliegend naar noord op 15/2 (EdB, RivD).

De eerste **Zomertaling** wordt gezien op 8/3 op het Landje van Geijssel (AS, PT). Ruim 100 **Krooneenden** zijn te zien op de Gouwzee in de periode 8-23/3 (J. Bond, Aad vd Ent, Peter Rozemeijer).

Op 7 en 11/1 zwemt een vrouw **Witooggeend** in de Haven Ballast (Hans van Oosterhout, EdB, RivD). Het is altijd oppassen geblazen want soms zwemt hier ook een hy-

bride Witoog- x Tafeleend rond. Deze heeft meer contrast tussen de borst en de flank en een hoekiger kop.

Op 3/2 wordt een schatting van maar liefst 1500 **Toppers** gemeld vanaf Marken (Lodewijk IJlst). Tijdens een BMP-inventarisatie vliegt een man **Eider** naar noord over het Amsterdam-Rijnkanaal (ED, Jan Fekke Ybema).

Veel meldingen van een **Kuifduiker** in de Haven Ballast, die hier tijdens een mid-wintertelling op 11/1 wordt aangetroffen (EdB, RivD). Laatste waarneming op deze plek 20/1 (SH). In Waterland 2 vogels op 6 en 18/1 (Dirck van Bennekom, Rinus Nieuwstad) en op 25/3 een vogel in overgangskleed (NA). De meeste **Geeuwde Futen** worden in Waterland gezien, max. 3 op 5/1 (EdB, RivD, Christiaan van der Hoeven). Opvallende plekken voor deze soort zijn Volgermeerpolder 28/1 (Menno Huizinga) en IJburg 22/3 (Erwin Reinstra).

Hoogste aantal **Lepelaars** op de Kinseldam is 33 op 23/2 (Hans van Stijn).

De **Roerdomp** wordt gezien op bekende plekken: Middelpolder, Schinkelbos, Lutke-meer en Waterland. In de Haven Ballast bij de Vijfhoek slechts één waarneming: 19/1 (Marisa Stoffers). Op 24/2 Geuzenbos 1 opvliegend (HJ), op 25/2 Polder Meer-zicht (Pierre van der Wielen). Een **Kwak** vliegt op 11/1 om 17 uur over de Rivierenbuurt; "kleine reiger, poten staken niet uit" (Marcus Briët) en op 13/1 om 2:17 over de Weteringbuurt (SH, geluidsopname). Een vroege **Purperreiger** vliegt op 30/3 in noordelijke richting over de Haven Ballast bij de Vijfhoek (EdB, RivD, SH).

ROOFVOGELS & UILEN

Een **Rode Wouw** vliegt op 30/3 in westelijke richting over de Vijfhoek (SH, GvD, RivD, EdB).

FOTO: THOMAS KRUIDER

Kwak, Artis, 27 januari 2019

De Gierzwaluw

Er worden aardig wat waarnemingen opgevoerd van **Zeearend**. Op 9/2 om 9:50 een jagende vogel boven de Ouderkerkerplas: "witte staart en groot formaat werd bij aanval op Smient waargenomen. Plas en Landje van Geijssel compleet verlaten door de vogels" (AS). Omstreeks half 4 die dag een overvliegende vogel boven de Vijfhoek / het IJ-meer (Jan Wies, AS). Waarschijnlijk op 10/2 nog steeds aanwezig: 1 t.p. Haven Ballast: "adult of subadult. Dook al snel weg naar achteren en niet meer te zien vanaf dijk bij het UNA-meertje. Een uur later gezien vanaf dijk bij Kruithoorn" (EdB, RivD). Op 17/3 een 3kj over de Vijfhoek (GvD), later naar west over het IJmeer; "langzaam tegen de wind in vliegend. Te ver weg om kleed te beoordelen" (WvdS) en nog weer later naar zuidoost over Het IJ (Karel Buitenkamp). Laatste waarneming 18/3 naar zuidwest over het IJmeer, "belaagd door een meeuw; waardoor verhoudingen in grootte zichtbaar werden" (AS).

Twee februari-waarnemingen van **Bruine Kiekendief**: 14/2 Volgermeerpolder (René Vos) en 27/2 Ilperveld (Anton Telder). In Ilperveld max. 3 **Blauwe Kiekendieven** op 9 en 18/1 (Jelle Abma, WD). Buiten Waterland zijn er waarnemingen van een jagend vrouwtje in de Bovenkerkerpolder op 3 en 9/1 (AJ).

Op 1/2 een 2kj **Ruigpootbuiser** in Polder de Rondehoep, even t.p., getuige het uur verschil tussen de waarnemingen (GK, NA, Dorothee Rabe).

Verschillende **Smellekens** worden gezien in de buurt van Schiphol: op 6 en 20/1 en 22/3 een vrouwtje (PM, GvD, NA), op 19/3 een mannetje (PM) en op 22 en 29/3 een onvolwassen vogel (PM). Op 19/1 een Smelleken aan de Uitdammerdijk (PT) en op 15/2 een vogel jagend in de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD).

Vastgestelde territoria van **Slechtvalk**: Amerikahaven, Amsterdam Arena, Buitenveldert, De Omval, Hemweg/havens, Lelylaan/Rembrandtpark, Siegerpark/Slotervaart, Westpoort en ZuiderAmstel.

In de omgeving van Schiphol wordt op 8 en 29/1 een **Velduil** waargenomen (EdB, Ton van Wijk). Op 24/2 een vogel rustend in de Bovenkerkerpolder (Martin Gorter), en op 23, 26 en 28-3 een vogel resp. plasjes Distelweg, Legmeerpolder en Amerikahaven (RV, Alida, J. de Groot).

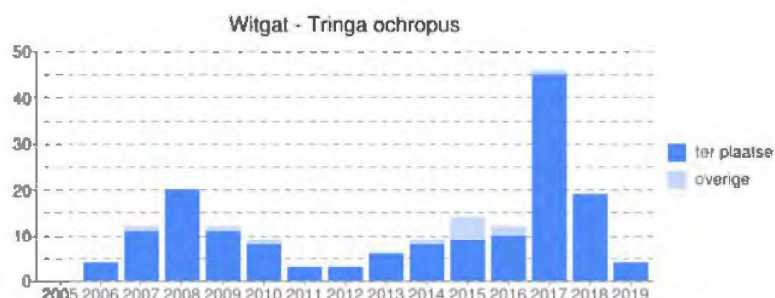
STELTLOPERS

Op 25/3 wordt een **Zilverplevier** in winterkleed gemeld bij de Kinsel (NA). Dit is pas het 7^e maart-geval voor de regio; de meeste waarnemingen stammen uit mei en september. Op 28/3 zit er een **Bokje** op het Landje van Geijssel: "weinig leuker dan een Bokje zien foerageren en het dan ook nog kunnen filmen" (GvD). Daarna door velen gezien, ook 'pompend', zeker tot einde kwartaal.

Op de valreep één melding van **Regenwulp**: 31/3 in de Bloemendalerpolder 30 naar noord (RuB), en van **Zwarte Ruiter**: 31/3 een vogel in winterkleed op het Landje van Geijssel (André van Loon e.a.).

Witgat is normaliter redelijk makkelijk te vinden in de winter, maar dit jaar viel het niet mee. Na de 1e waarneming op 3/1 in de Bovenkerkerpolder (AJ) blijft het stil tot 18/1: 1 vogel in het Ilperveld (WD). Daarna volgen nog twee januari-waarnemingen. De regionale statistieken laten dit ook goed zien (*zie grafiek*).

Op de Kruithoorn is de hier overwinterende **Oeverloper** waargenomen t/m 17/3 (laatste waarn. EdB). Ook in de Afrikahaven duikt er één op: 21/1 en 15/2 (André van Vliet, NA).

Een opmerkelijk winterse waarneming van **Kleine Strandloper** op 23/1 bij de Kinseldam (AD). Helaas geen omschrijving noch foto; die is er wel bij de waarneming van 16/3 op het Landje van Geijssel (SvdB).

Hoogste aantal van **Bonte Strandloper** is 90 op 5/1 op de Kinseldam (FvG).

Hoogste aantallen **Kemphaan**: 20 in Bovenkerkerpolder op 19/1 (WvdS), 26 op Landje van Geijssel op 29/3 (AG).

MEEUWEN & STERNS

De eerste zomerkleed **Zwartkopmeeuwen** worden gezien op 23/2: 2 adulte vogels foeragerend langs de Bloemendalergouw (WvdS). Op 20/3 maar liefst 40 foeragerend aan de Poppendamergouw (ook WvdS). Opvallend is het te noemen dat er in het geheel geen januari-waarnemingen zijn dit jaar.

Op 12/2 bevindt zich een juveniele **Dwergmeeuw** op IJburg (ED, Rob Baars). Vanaf 14/3 foerageert een 2kj over de vaart langs de Middenweg in Polder De Nieuwe Bullewijk, Ouderkerk a/d Amstel (GvD). Vast door harde wind het binnenland in gedreven, net als de 6 adulte boven

De Poel in Amstelveen op 15/3 (EdB).

De meest populaire vogel qua aantal waarnemingen is wellicht de adulte **Kleine Burgemeester**. Het bekende exemplaar (want gekleurd in 2018) is al sinds 26/10/18 terug in de stad en overwintert voor de vierde keer in stadsdeel Westerpark. Laatste waarneming deze periode 26/3 (Vincent Hart). Een 2e vogel verschijnt op 1/2 op de Erasmusgracht: "moeilijk fotograferen; hij liep voor mijn voeten en at uit de hand. Heel bijzonder" (Bep Scheen). Op de foto's zijn

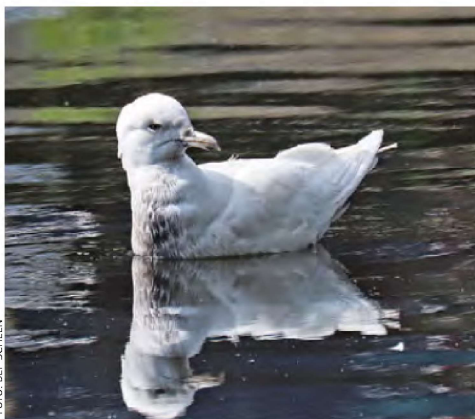

FOTO: BEP SCHEEN

*Kleine Burgemeester, 18 mei 2019, Erasmusgracht
Deze meeuw werd later met een gecompliceerde botbreuk gevonden en is dood gegaan.*

sneeuwresten te zien. De waarnemster kijkt erop uit vanuit de 4e verdieping en meldt de vogel bijna dagelijks: 4/2 "hij voelt zich hier al helemaal thuis. Ik kijk vanuit mijn raam in de huiskamer uit over de gracht en zie hem de hele dag zitten. Ben benieuwd hoelang hij blijft". 6/3 "was niet van plan om het ontbijtje te geven, maar na een aantal keren de gracht op en af te zijn gelopen, bleef hij op de hoek staan kijken. Ben toen toch maar naar beneden gegaan". 8/3 "deze keer werd het ontbijt door iemand anders precies voor mijn raam neergelegd. Hij had er duidelijk trek in". 18/3 "vandaag weer naar beneden gegaan om te voeren. Hij kwam roepend naar mij toe en ging toen op enige afstand staan kijken". Het betreft een 2kj vogel die de rest van het kwartaal aanwezig is. De vogel mist een paar veren in de rechtervleugel en kan daardoor individueel herkend worden. Het blijkt dezelfde vogel als die op en rondom de Slotterplas wordt gezien, en eerder in IJmuiden.

Op 23/2 nog een 2kj, nu in A'dam-Oost: "een derde exemplaar in de stad! Gaaf kleed, nog weinig gesleten en veel minder gebleekt dan de vogel in West. Hierna foeragerend wat oostelijker in de Ringvaart (o.a. voor de ex-deur van de echte burgemeester), daarna bij overvliegen Buizerd neerdalend op een dak in het middendeel van de Don Boscobuurt" (ZH).

HOENDERS, DUIVEN & SPECHTEN

Op 18/1 wordt een groep van maar liefst 12 **Patrijzen** gezien bij Schiphol (PM, AS), op 19 en 20/1 nog 11 (velen). Een mooi aantal, en hopelijk blijvend, gezien alle bouwontwikkelingen daar in de buurt. Op 13/2 nog 8 bij elkaar, daarna lijkt de groep uit elkaar gevallen. Wellicht wordt het dan tijd om nieuwe patrijsjes te maken. Op 23/3 4 vogels in Lijnden, een nieuwe locatie (HJ).

Vanaf 13/1 laat een mannetje **Kleine Bonte Specht** zich goed zien/horen op de Vijfhoek (velen). Ook vorig kwartaal is deze soort hier regelmatig gemeld (vanaf 20/10), soms ook een vrouwtje. Drie waarneming van 2 **Groene Spechten**: op 17/2 De Nieuwe Ooster (ZH), 19/3 Slotterplas (I.H. Aernoudts) en 19/3 Ouderkerkerplas (GK). De rest van de waarnemingen betreft allemaal 1 exemplaar.

ZANGVOGELS

In A'dam-Noord bouwen **Roeken** 5 à 6 nesten in Baanackerspark, 16/3 (RV) en 5 nesten in Kadoelen, 24/3 (Ruud Brouwer). In de periode 12/2-3/3 max. 2 **Raven** in Polder de Rondehoep (WvdS e.a.), die soms ook in Botshol worden gezien, nl. op 12 en 16/2 (DJ van Roest en Kees Janmaat). 16/2: "1 van de 2 is geringd. Rechts oranje links metaal. Door afstand niet kunnen aflezen." (EdB); mogelijk afkomstig uit Het Gooi? Op 27/2, 8/3, 30 en 31/3 max. 2 vogels in het Amsterdamse Bos en omgeving (René Reekers, GK, Frank Warendorf). Op 13, 16 en 17/3 in de Aetsveldsche Polder 1 vogel (Els Velzing, EdB).

Een **Zwarte Mees** zingt op 16 en 22/3 op de Nieuwe Oosterbegraafplaats (NA, Greet Boomhouwer).

Overvliegende **Boomleeuweriken** worden gezien cq. gehoord over de Vijfhoek op 16 en 24/2 (SH), in het Diemerpark op 27/2 (FvG) en op dezelfde datum in de Middelpolder (JvB).

Een hoog aantal **Oeverzwaluwen** op 31/3: 30 op A1 / A9 Knooppunt Diemen (RuB). Eén waarneming van **Huiszwaluw**: 31/3 IJburg (Alfred de Weerd).

De **Cetti's Zanger** veroverd vier nieuwe plekken: 7/3 Lutkemeerpolder (Rutger Rotschheid), 28/3 in natuurgebiedje De Kluut (Eef Kieft), 31/3 in de Brettenzone (HJ) en - na de vondst door Arjen van Ooyen op 5/11/18 - vanaf 15/2 zingend aanwezig in De Hoge Dijk (CB).

Gedurende het kwartaal pendelen max. 6 **Witkopstaartmezen** tussen Muiden en de Vijfhoek (velen). Deze soort is er al aanwezig vanaf 21/12/18. Twee enkele individuen worden gemeld op 3/1 bij het Radarterrein Amsterdamse Bos (Pim Rijk) en op 11/1 in Uithoorn (Fred Scholte). Als je er maar één ziet in een groepje gewone Staartmezen, kan het nogal eens om 'witkoppige' Staartmezen gaan. Dit zijn Staartmezen met meer dan gemiddeld wit op de kop, maar niet zo spierwit als van een echte Witkopstaartmees. Een mogelijke zingende **Siberische Tjiftjaf** wordt waargenomen aan het Frederiksplein op 23/3 (D. Overgoor). Een zangfragment staat bij de waarneming op waarneming.nl. De **Bruine Boszanger**, die op 4/12/18 werd ontdekt aan de rand van het Amsterdamse Bos, wordt ondanks het vuurwerk op 1 januari gezien en blijft plakken tot in ieder geval 17/1 (laatste waarneming SvdB).

Eén waarneming van **Rietzanger**: 31/3 De Hoge Dijk (CB).

Een vroege **Beflijster** vliegt in oostelijke richting over de Vijfhoek (SH, RivD, EdB).

Meestal arriveert deze soort in halverwege april, als trekvogel dan. Is het 7e maartgeval. De meeste waarnemingen van **Grote Lijster** komen van dezelfde Vijfhoek: 17/2 een zingende vogel (EdB, RivD), en op 24/2 één en 30/3 2 overvliegend (SH, EdB).

De laatste **Grote Gele Kwikstaart** van deze periode wordt gezien op 22/3 in het Gaasperpark (Rob van Hattem). Op IJburg loopt op 13/1 een **Rouwkwikstaart** (EdB, RivD). In de periode 25/2-18/3 is er vaak 1, soms 2, aanwezig op het Landje van Geijssel (GvD e.a.).

Oeverpiepers worden op verschillende plekken waargenomen in Waterland: op Marken en langs de Uitdammerdijk, in de periode 14/1-22/3 (velen).

Een **barmsijs** spec. vliegt over het Diemberbos op 16/1 (Klaas van den Berg). De enige waarneming deze periode; opvallend want vorig jaar regende het waarnemingen in januari.

Op 9/1 een melding van een **Noordse Goudvink** (ondersoort *pyrrhula*) op Westgaarde: "driemaal achter elkaar hoorde ik een herhalend roepje dat veel weg had van een kindertrompetje. Ook afgelopen maandag 7 januari hoorde ik dit geluid twee of driemaal herhaald op dezelfde plek" (JvB).

Gebruikte afkortingen

AJ	Auke Jansen	GvD	Guus van Duin	RuB	Ruud Bennink
AS	Adrie Streefland	HJ	Han Jacobs	RV	Ruud Vlek
CB	Christian Both	JvB	Jan van Blanken	SH	Sander Hietkamp
ED	Edial Dekker	NA	Niels Aagaard	SvdB	Sjirk van den Burg
EdB	Ellen de Bruin	PM	Paul Marcus	WD	Willem Doelman
FvG	Frank van Groen	PT	Paul Tak	WvdS	Wim van der Schot
GK	Guido Klerk	RivD	Ricardo van Dijk	ZH	Zaïnal Haberham